

РЕШЕНИЕ

№ 24273

гр. София, 16.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 11 състав, в
публично заседание на 01.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Петя Стоилова

при участието на секретаря Дора Тинчева, като разгледа дело номер **1595** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. АПК вр. с чл.26, ал.12 от ЗЧРБ.

Образувано е по жалба на Х. Ъ. – гражданин на Р. Т., чрез адв. Д. срещу Отказ рег. № 29246/15.12.2025г. за предоставяне на право на постоянно пребиваване в Република Б., издаден от Директора на дирекция „Миграция“ - МВР.

В жалбата са изложени доводи, че оспорения отказ е незаконосъобразен, като административният орган е подходил формално към представените документи. доказателства, че жалбоподателят е бил изселен по Спогодба или е лишен от гражданство не са представени, но е представено Удостоверение от МП, че не е български гражданин, като в него отметка, че е лишен от българско гражданство няма. Ако е бил лишен от българско гражданство, във въпросното удостоверение щеше да има номер и дата на указа. Въпреки многобройните опити да се снабди със изселнически паспорт, такъв в архивите на Р. Т. не е бил открит. Само липсата на изселнически паспорт не може да доведе до извод, че не е изселен по спогодба. Жалбоподателят счита, че отговаря на условията на чл.25, ал.1, т.9 от ЗЧРБ, а именно: не е лице от български произход; роден е на територията на Република Б.; изгубил е българското си гражданство по изселническа спогодба и желае трайно да се установи на територията на страната. Не е лишен от българско гражданство с указ.

В последното съдебно заседание жалбоподателят не се явява, не изпраща представител.

Ответникът - Директорът на дирекция "Миграция" - МВР чрез юрк. Ч. оспорва жалбата като неоснователна, претендира юрисконсултско възнаграждение.

Съдът, като взе предвид твърденията на страните и прецени събраните доказателства, приема следното от фактическа страна:

Х. Ъ. – гражданин на Р. Т. е подал Заявление на 13.08.2025г. за предоставяне на право за

постоянно пребиваване на чужденец в Република Б. на основание чл. 25, ал. 1, т. 9 от Закона за чужденците в Република Б. (ЗЧРБ).

Заявлението е подадено при спазване изискванията на чл. 34, ал. 2 от Правилника за прилагане на закона за чужденците в Република Б. (ППЗЧРБ). Към заявлението са приложени всички изискуемите документи, съгласно чл. 34, ал. 1 от ППЗЧРБ: Удостоверение от Министерството на правосъдието, че лицето Х. Т. (Х. И. Х.), не е български гражданин; Удостоверение за раждане на името Х. И. Х. - [дата на раждане] ; Удостоверение с изх. № 232/21.02.2025 г., издадено от [община], област Р.

На основание чл. 22, ал. 4 от ЗЧРБ е приложено писмено становище от ДА „НС“.

За предоставяне право на постоянно пребиваване на чужденец в Република Б. на основание чл. 25, ал. 1, т. 9 от ЗЧРБ е установено, че молителят не е лице от български произход; роден е на територията на Република Б.; желае трайно да се установи на територията на страната, но не се доказва да е изгубил българското си гражданство по изселнически спогодби или да е освободен от българско гражданство.

В изпълнение на изискването на чл. 40, т. 2 от ППЗЧРБ е представено удостоверение с рег. № 232/21.02.2025 г., издадено от [община], област Р., като за лицето е вписано: „няма направена отметка за начина на напускане на страната. Лицето се е изселило за Р. Т. на дата 25.08.1978г.“, но не е вписан начина на напускане на страната.

Административният орган е обсъдил приложимото законодателство, според което Министерство на правосъдието, като компетентен орган по придобиването, загубването и възстановяването на българско гражданство, съгласно чл. 28 от ЗБГ (Обн. ДВ бр.79 от 11 октомври 1968г., отм.) „изпраща сведенията за промените в гражданството на лицата до народните съвети по местожителствата им за вписване в регистрите на населението“. Съгласно чл. 16 от ЗБГ (отм.): „Български гражданин може да придобие или запази чуждо гражданство, само ако предварително бъде освободен от българско гражданство. Той остава български гражданин до изтичане на срока по чл. 29 от същия закон. Български гражданин от небългарска народност, който се изсели от страната, загубва българското си гражданство със самото изселване“.

При постановяване на отказа директорът на Дирекция „Миграция“ е съобразил, че от представените от Т. Х. документи, не се доказва, че лицето и/или родителите му са подали молба за освобождаване от българско гражданство по собствено желание, за да придобие турско гражданство. Не са представени и документи, доказващи, че лицето е изселено по изселнически спогодби (изселнически паспорт). Когато лицата са напуснали Р. Б. и пристигнали в Р. Т. по силата на изселническа спогодба, в документа издаван от МВР на Р. Т. фигурират данни, сред които са предишните им имена. Според практиката, тези документи се съхраняват от турските власти 90 години, поради което административният орган счита, че няма правна пречка изселническият паспорт да бъде представен. Тъй като не е представен изселнически паспорт е направен извод, че лицето не е изселено по силата на изселническите спогодби и е постановен оспореният отказ, както и предвид липсата на данни в удостоверението на [община].

По искане на жалбоподателя съдът е задължил Министерство на правосъдието да предостави информация, дали са данни за начина, по който Х. Т. /Х. И. Х./, [дата на раждане] в [населено място] и семейството са напуснали Република Б. през 1978г. и има ли данни той и семейството му да са били освободени или лишени от българско гражданство. От постъпилото писмо с рег. №11-00-393#/24.03.2026г. става ясно, че при извършения експертен преглед е установено, че лицето е родено на 04.05.1978г. в [населено място] и съгласно данните от стария семеен регистър, лицето със семейството си е изселено в Т. без да се сочи конкретна дата. Същевременно, тъй като в представения акт за раждане и копието от стар семеен регистър не се

съдържа информация за народността на лицето и неговите родители, на основание чл.41 ЗБГ от [община] служебно са изискани актовете за раждане на родителите. Видно от информацията в тях те са от турска народност. Съгласно данните от документа за идентичност на имена, издаден от Генерална дирекция „население и гражданство“, Министерство на вътрешните работи на Република Т., Х. И. Х. пристига в Т. на 25.08.1978г. и придобива турско гражданство, считано от 14.02.1979г., като приема имената Х. Ъ..

От правна страна съдът намира следното:

Жалбата е подадена от лице с правен интерес, срещу индивидуален административен акт, подлежащ на пряк съдебен контрол за законосъобразност. Същата е депозирана в преклузивния 14-дневен срок и е процесуално допустима.

Разгледана по същество жалбата е ОСНОВАТЕЛНА.

Оспореният по делото отказ е издаден от компетентен орган - директорът на дирекция „Миграция“-МВР, при спазване на изискванията за писмена форма и съдържание, не се констатира допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, но по отношение прилагането на материалния закон съдът намира следното:

Според пред административният орган е бил въпросът дали лицето е изселено по силата на изселническа спогодба, тъй като то не може да представи изселнически паспорт. Самият жалбоподател е посочил в жалбата, че семейството му са напуснали страната като свободни изселници, а не по силата на изселническа спогодба. Ъ. Х. е приложил към заявлението Декларация за произход с № 27352, издаден от Дирекция земя и заселване на Р Т.. Документът удостоверява, че семейството на Ъ. Х., е пристигнало в О. на 25.08.1978 г., като свободни изселници и са регистрирани с данни, с които те са се предоставили. Издаден им е емигрантски документ № 27352/26.08.1978г., който да им послужи до придобиване на турско гражданство. От приложеното по делото удостоверение № 232/21.02.2025г., издадено от [община] се установява, че Х. Ъ. с български имена Х. И. Х. се е изселил за Р. Т. на 25.08.1978г. Този факт кореспондира и със самото изявление на лицето, а именно, че е напуснал пределите на страната със семейството си доброволно, когато е бил на три месеца и 20 дни. Ъ. е загубил българското си гражданство по силата на самия закон, което също е установен факт по делото от писмото рег. № 11-00-393#1/24.03.2026г. от Министерството на правосъдието.

Процесния отказ е издаден, поради неизпълнение изискванията на чл. 25, ал.1, т.9 от ЗЧРБ: „Разрешение за постоянно пребиваване могат да получат чужденците, които не са лица от български произход, родени на територията на република България, изгубили са българското си гражданство по изселнически спогодби или са освободени от българско гражданство и желаят трайно да се установят на територията на страната. Тази редакция е приета с изм. - ДВ, бр. 52 от 2025 г., като преди това текстът е гласял: т.9 (нова - ДВ, бр. 42 от 2001г., предишна т. 7 - ДВ, бр. 36 от 2009 г.) които не са лица от български произход, родени на територията на Република Б., изгубили са българското си гражданство по изселнически спогодби или по собствено желание и желаят трайно да се установят на територията на страната. Като се има предвид, че българско гражданство по собствено желание може да се изгуби единствено чрез процедура по освобождаване от българско гражданство, съдът намира, че с изменението от ДВ, бр. 52 от 2025 г. законодателят единствено е прецизирал разпоредбата, за да съответства на употребеното в Глава Трета, раздел първи от ЗБГ понятие „Освобождаване от Българско гражданство“. По същество смисълът на разпоредбата е същият и след изменението, а именно – лицата да са загубили българското си гражданство по изселнически спогодби или не по изселнически спогодби (съгласно международен договор), а по собствено желание, което според съвременното българско

законодателство става чрез процедура по освобождаване от българско гражданство, инициирана от лицето, но по действията чл.16, ал.2 от Закона за българското гражданство от 1968г. (отм. ДВ бр.136 от 18.11.1998г.) е ставало автоматично, по силата на закона, с факта на самото доброволно („по желание“) изселване за българските граждани от небългарска народност, от деня на напускане на страната.

В основата на спора лежи невъзможността по старото законодателство лицето да придобие второ гражданство, освен българското.

Ако се приеме различно тълкуване на действащата разпоредба на чл.25, ал.1, т.9 ЗЧРБ – това, което Дирекция „Миграция“ влага като разбиране е, че доброволното изселване на лица от небългарска народност в Т. през 1978г. не е нито по изселническа спогодба, нито в хипотезата „освобождаване от българско гражданство“, а нещо трето, което не се признава за изселване, то излиза, че жалбоподателят е български гражданин и понастоящем – факт, който Министерството на правосъдието отрича. Ако лицето не е изгубило гражданството си по изселническа спогодба и не е освободено от гражданство с указ на Държавния съвет, то ще е български гражданин, а не чужденец, като МВР изобщо не е следвало да разглежда заявлението му за предоставяне на право на постоянно пребиваване. Лицето е загубило българското си гражданство по силата на закона действал тогава, което изрично не е предвидено като хипотеза в чл.25, ал.1, т.9 от ЗЧРБ, но предвид другите изрично посочени крайни хипотези – международен договор, сключен от Българската държава и заявено с лична молба до Министерството на правосъдието желание, с положително произнасяне на Държавния съвет, следва да се приеме за включена в текста и междинната хипотеза на изгубено автоматично по силата на самия закон българско гражданство.

Предвид изложеното оспореният отказ на директора на Дирекция "Миграция" МВР е незаконосъобразен и следва да се отмени, като преписката се върне на органа за ново произнасяне при спазване на указанията по тълкуване на закона, дадени с настоящото решение.

С жалбата се претендира присъждане на разноски за адвокатски хонорар и държавна такса общо 710 лева, които на основание чл.143 от АПК следва да се присъдят на жалбоподателя.

Въз основа на гореизложеното, съдът

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалба на Х. Ъ. – гражданин на Р. Т., чрез адв. Д. Отказ рег. № 29246/15.12.2025г. за предоставяне на право на постоянно пребиваване в Република Б., издаден от Директора на дирекция „Миграция“ - МВР.

ВРЪЩА преписката на Директора на Дирекция „Миграция“ за ново произнасяне при спазване на указанията по тълкуване на закона, дадени с настоящото решение.

ОСЪЖДА Дирекция „Миграция“ - МВР да заплати на Х. Ъ. – гражданин на Р. Т. направените разноски по делото в размер на 710 лева /363,02 евро (триста шестдесет и три евро и два евроцента).

Решението подлежи на обжалване от страните, пред Върховен административен съд в 14 дневен срок от съобщението.

СЪДИЯ: